

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXX NR. 28

Vineri,
10
IULIE
2020

„Românii din Ungaria
au o inteligență emoțională
deosebită...”

(Pagina 5)

„Cred că am fost
o învățătoare după cum
au dorit îndrumătorii mei...”

(Paginile 8 și 9)

Podul cu Lanțuri – o capodoperă
tehnică în trecut și motiv
de dispută în zilele noastre

(Pagina 12)

Calendar ortodox

13 iulie, luni, Soborul Sf. Arhanghel Gavriil; Sf. Cuv. Ștefan Savaitul
14 iulie, marți, Sf. Ap. Achila; Sf. Mc. Iust și Iraclie; Sf. Cuv. Nicodim Aghioritul
15 iulie, miercuri, Sf. Mc. Chiric și Iulita; Sf. Cuv. Iosif, Arhiep. Tesalonicului; Sf. Vladimir, Luminătorul Rusiei (Post)
16 iulie, joi, Sf. Sfințit Mc. Atinoghen cu cei 10 ucenici ai săi; Sf. Mc. Avudim și Faust
17 iulie, vineri, Sf. M. Mc. Marina; Sf. Ier. Eufrasie (Dezlegare la ulei și vin)
18 iulie, sâmbătă, †) Sf. Mc. Emilian de la Durostor; Sf. Cuv. Pamvo; Sf. Mc. Iachint, Pavel și Valentina
19 iulie, duminică, Sf. Cuv. Macrina, sora Sf. Vasile cel Mare; Sf. Cuv. Dias; Aflarea moaștelor Sf. Cuv. Serafim de Sarov. Duminică a VI-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul al IV-lea Ecumenic; Vindecarea slăbănogului din Capernaum)

Achiziție imobiliară pentru extinderea școlii din Aletea

Pe 1 iulie, la sediul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, președintele *Gheorghe Cozma* a semnat un contract de vânzare-cumpărare cu proprietarul unui imobil din Aletea, *Schreyer József*, membru al Consiliului de Administrație al firmei *ÁFÉSZ-COOP Zrt*, din Julia, pentru extinderea școlii generale românești din oraș. Imobilul cumpărat se află pe strada *Lőkősházi nr. 3*, în vecinătatea școlii generale. AȚRU a achiziționat acest imobil, care a însumat numeroase tratative, cu scopul de a extinde școala românească din Aletea, dat fiind faptul că efectivul de elevi de la această unitate de învățământ este în continuă creștere. Contractul s-a semnat în prezența reprezentantului românilor în Parlamentul de la Budapesta, *Traian Kreszta*, a vicepreședinților AȚRU, *Elvira Ardelean-Pál* și *Bertold Netea*, și a contabilului șef, *Maria Bordaș Hegedűs*. **A.B.**

Omul săptămânii

Acum 106 ani, pe 10 iulie 1914, s-a născut, la Chitighaz, preotul ortodox Dumitru Ciumpilă, din părinții *Gheorghe Ciumpilă* și *Maria Stan*. A învățat la școlile elementare românești din Chitighaz și Aletea. A fost cel mai mic copil al familiei și având o evlavie nemărginită față de credința strămoșească și biserica ortodoxă, părinții au decis ca el să urmeze studii teologice la Oradea. Se căsătorește cu *Emilia Vidican* din comuna *Nădab* (România), cu care au avut împreună doi fii, *Dumitru* și *Gheorghe*. A fost hirotonit preot de dr. *Nicolae Popovici*, episcopul Oradei, pe 5 martie 1939, pentru parohia *Peterd* din județul *Bihor*. Slu-

jește aici până în 1960, când din 10 martie primește în îngrijire viața spirituală a credincioșilor ortodocși români din orașul *Bichiș*. Din 1960 până în 1980 administrează paralel ambele parohii, *Bichișul* și *Peterdul*. În anul 1987 primește rangul de protopop din partea Patriarhiei din București, prin patriarhul *Teoctist*. Prea puțin timp s-a putut bucura de această cinstită, deoarece s-a stins din viață pe 23 mai 1988. Preotul Dumitru Ciumpilă își doarme somnul de veci în cimitirul ortodox din orașul *Bichiș*.

Se va deschide un nou punct de trecere la granița dintre România și Ungaria

Guvernul României a aprobat, miercurea trecută, un Memorandum pentru deschiderea noului punct de trecere a frontierei, pe porțiunea de autostradă ce urmează să fie deschisă traficului la nord de Oradea, scrie ziarul *Bihoreanul*.

După ce și Guvernul Ungariei își va da acordul, noul punct de trecere a frontierei *Borș II – Nagykeréki* va lega Zona Metropolitană Oradea de frontieră lângă localitatea *Santău Mare*, în dreptul căreia se vor conecta *A3* (Autostrada Transilvania), *M35* și *M4* (de pe teritoriul ungar). Pentru înființarea noii vămi va trebui modificat un acord pe care guvernele de la București și Budapesta l-au semnat în 2004 și 2006 pentru controlul traficului rutier și feroviar.

În Memorandumul adoptat de Guvernul României în ședința de la 1 iulie 2020 se arată că „având în vedere urgența înființării punctului de trecere a frontierei de la *Borș II – Nagykeréki*, apreciem că este preferabil ca acordul prin care se realizează modificarea Acordului din 2006 să fie încheiat prin schimb de note verbale” și că tot prin note verbale acordul a mai fost modificat anterior pentru înființarea punctului de la *Nădlac – Csanádpalota*.

DEPARTAMENTUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni. Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

www.mprp.gov.ro

Poza săptămânii

Cu mască, la tabăra de creație, pentru că ne pasă de cei din jur!

Pe copertă: Floarea soarelui

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Prima ședință a Adunării generale a AȚRU după starea de urgență

Joi, 9 iulie, la Jula a avut loc ședința Adunării generale a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria. În cadrul ședinței au figurat pe ordinea de zi: un informativ al președintelui AȚRU, *Gheorghe Cozma*, despre cele întâmplate între ultimele două ședințe, după care a prezentat o dare de seamă despre cele întâmplate în timpul stării de urgență. A fost votată a V-a modificare de prevedere a bugetului AȚRU și a instituțiilor fondate, pe anul 2019 și a fost prezentat și aprobat bilanțul contabil pe anul 2019 al AȚRU și instituțiilor sale, dar și raportul de audit și planul de acțiune realizate de Trezoreria Maghiară în urma controlului efectuat în anul 2019. Au mai fost prezentate și aprobate darea de seamă a activităților din anul 2019,

a Oficiului AȚRU și a bilanțului pe anul 2019 și a planului de afaceri pe anul 2020 al Editurii de Presă și Carte Nonprofit SRL. La ședință s-a discutat și despre sprijinul organizațiilor civile și ale altor organizații (adoptarea regulamentului și acceptarea condițiilor de scriere a proiectelor). Au mai fost votate modificarea Actului Constitutiv al Școlii și Grădiniței Române „Lucian Magdu” din Bătania, acorduri de colaborare cu autoguvernările de naționalitate română locale și s-a mai discutat despre finanțarea proiectelor pentru realizarea taberelor de naționalitate și a programelor civile pe anul 2020. Cu amănunte despre aprobările și deciziile luate în cadrul ședinței vom reveni cu amănunte în numărul următor.

A.B.

Autoguvernarea Românească din Jula premiază profesorii și elevii

Cu ocazia Zilei Pedagogului de la începutul lunii iunie, și Autoguvernarea de Naționalitate Română din Jula și-a manifestat aprecierea față de activitatea profesorilor de la Liceul și Școala generală „N. Bălcescu” și a educatoarelor de la grădinița românească din Jula. Conducerile celor două instituții au primit din partea Autoguvernării Românești (președinte: *Vasile Sucigan*) câte un coș de dulciuri, cafea, ceai, etc.

Pentru doi dintre absolvenții liceului românesc, *Zsolt Ardelean* și *Bernadett Nyári*, au acordat premii de câte 20.000 Ft, iar la serbarea de bun rămas a elevilor din clasa a 8-a de la școala din Jula au acordat premii pentru *Hanna Havas* și *Adam Ruja*.

La fel, la serbarea de bun rămas de la grădinița românească fiecare copil care din toamnă va începe școala, Autoguvernarea Românească din Jula a dăruit câte un creion și o ciocolată.

E.Ș.

Concursuri pentru ocuparea posturilor de director ale școlilor generale române din Bătania și Chitighaz

Președintele Adunării Generale a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria a lansat zilele acestea două concursuri pentru ocuparea posturilor de directori la Școala Generală și Grădinița Română „Lucian Magdu” din Bătania și la Școala Generală și Grădinița Română din Chitighaz.

Intervalul de timp pentru aceste posturi este de cinci ani, între: **1 august 2020–31 iulie 2025.**

Șeful instituției de învățământ este responsabil pentru funcționarea profesională și legală a instituției, gestionarea și întreținerea bunurilor furnizate de către administratorul instituției, de exercitarea drepturilor angajatorului, reprezentarea instituției și luarea deciziilor în legătură cu funcționarea acesteia.

Condițiile de participare la concurs în ambele cazuri sunt:

- studii superioare și calificare profesională în domeniu;
- pe lângă diploma de profesor să dispună de specializare pentru director de instituție;
- cel puțin patru ani de activitate pedagogică sau cel puțin zece ore predate pe săptămână, ori ca profesor cu ora; să fie angajat

ca pedagog într-o instituție de învățământ pe o perioadă nedeterminată sau cu catedră întreagă;

- cazier potrivit normelor în vigoare;
- cunoștințe de limba română la nivel ridicat.

Constituie avantaje:

- 5 ani de experiență managerială;
- 5 ani de predare într-o școală de naționalitate română;
- studii de specializare în limba română;
- apartenența la naționalitatea românească.

Termenul limită de depunere a dosarelor de concurs este până pe 15 iulie 2020.

Decizia cu privire la ocuparea postului se va lua până pe 31 iulie 2020, iar ocuparea postului sa va face cu data de 1 august 2020.

Dosarele se vor depune la sediul Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, 5700, Gyula, str. Eminescu nr. 1.

Detalii și informații privind concursul se pot găsi pe site-ul www.atruroman.hu, sau de la președintele AȚRU, *Gheorghe Cozma*, tel: +36-66/463-951.

Charles Spurgeon: La vreme de încercare

Dumnezeul cel veșnic este un loc de adăpost. Deuteronom 33:27

Cuvântul „adăpost” poate fi tradus prin „casă” sau „locuință”, ceea ce ne face să credem că Dumnezeu este căminul și locuința noastră. Există plinătate și dulceață în metafora aceasta, fiindcă ne iubim căminele, chiar dacă sunt căsuțe umile. Cu mult mai mult Îl iubim pe Dumnezeu, „căci în El avem viața, mișcarea și ființa” (Fapte 17:28). Acasă ne simțim în siguranță, închidem lumea afară și locuim în siguranță și pace. În același fel, atunci când sunt cu Dumnezeu, „nu mă tem de niciun rău” (Psalmi 23:4). El este scutul și apărarea noastră, adăpostul nostru în vreme de nevoi. Acasă ne odihnim după oboseala și truda zilei. Și inimile noastre găsesc odihnă în Dumnezeu atunci când sunt obosite de conflictele vieții; când ne întoarcem spre El, sufletele noastre află pacea. Acasă ne simțim în largul nostru; nu ne temem că vom fi înțeleși greșit, nici că vorbele noastre vor fi răstălmăcite. Atunci când suntem cu Dumnezeu, putem să comunicăm liber cu El, dezvăluindu-ne toate dorințele ascunse; pentru că „prietenia Domnului este pentru cei ce se țin de El” (Psalmi 25:14), tainele celor ce se tem de El vor fi în siguranță în mâna Domnului. Acasă este locul celei mai adevărate și pure fericiri. În Dumnezeu, inimile noastre află cea mai adâncă încântare. Bucuria pe care o avem în El depășește orice altă bucurie. Acasă muncim cu voie bună. Gândul la casă ne dă puteri și ne ajută să purtăm poverile zilnice și să ne îndeplinim datoriile; în sensul acesta, putem spune că Dumnezeu este casa noastră. Dragostea pentru El ne întărește. Ne gândim la El în persoana Fiului Săi prea iubit și vederea feței suferinde a Mântuitorului ne constrânge să lucrăm pentru cauza Lui. Simțim că trebuie să lucrăm, fiindcă avem prieteni și rude dragi nemântuite, și vrem să bucurăm inima Tatălui aducându-i acasă pe cei rătăcitori. Vrem să umplem cu mir sfințit familia cu care locuim. Ferice de ce care își găsesc adăpostul în Dumnezeul lui Iacov!

Sub brațele Lui cele veșnice. Deuteronom 33:27

Dumnezeu, Dumnezeul cel veșnic, este ajutorul nostru în orice ocazie, mai ales atunci când suntem la ananghie. Sunt timpuri în care creștinul este foarte umilit. Sub simțământul păcătoșeniei sale, el este umilit în fața lui Dumnezeu, până când ajunge să ne se mai poată ruga, fiindcă i se pare că este nevrednic. Ei bine, copil al lui Dumnezeu, atunci când ajungi în punctul cel mai de jos, amintește-ți că ești întotdeauna „sub brațele Lui cele veșnice”. Păcatul te târăște în jos, dar jertfa de ispășire a lui Hristos este încă deasupra tuturor. Poți să cobori în cea mai adâncă disperare, dar nu poți să cazi atât de jos încât El să nu te poată salva. Alteleori, creștinul se cufundă foarte adânc din cauza încercărilor din afară. Fiecare sprijin pământesc este îndepărtat. Ce să te faci? Totuși, el este și atunci „sub brațele Lui cele veșnice”. Nu poate să cadă prea adânc în nenorocire și încercare, fiindcă legământul de har al lui Dumnezeu îl înconjoară. Poate că a ajuns într-un mare necaz, sau este asaltat de un mare conflict, dar niciodată nu poate ajunge atât de jos încât să nu poată fi prins de „brațele Lui cele veșnice”. Ele sunt împrejurul lui și, cu acest sprijin, toate eforturile Satanei nu valorează nimic. Asigurarea aceasta este o mângâiere pentru fiecare lucrător obosit din slujba lui Dumnezeu. Ea implică o făgăduință de putere pentru fiecare zi, har pentru fiecare nevoie și putere pentru fiecare îndatorire. Chiar și atunci când vine, moartea, făgăduința aceasta rămâne în picioare. Când vom ajunge în mijlocul lordanului, vom spune împreună cu David: „nu mă tem de niciun rău, căci Tu ești cu mine” (Psalmi 23:4). Vom coborî în mormânt, dar nu mai jos, fiindcă brațul veșnic nu ne lasă să cădem. Toată viața și la încheierea ei vom fi susținuți de „brațele Lui cele veșnice” – brațe care nu slăbesc niciodată, nici nu își pierd puterea, fiindcă „Dumnezeul cel veșnic, Domnul, a făcut marginile pământului. El nu obosește, nici nu ostenește” (Isaia 40:28).

Încercarea credinței voastre. 1 Petru 1:7

Credința neîncercată poate fi adevărată, dar este cu siguranță puțină, și va rămâne în același stadiu dacă nu va trece prin încercări. Credința nu prosperă niciodată mai bine decât atunci când totul este

împotriva ei. Furtunile sunt învățătorii ei și fulgerele, luminătorul ei. Atunci când calmul domnește pe mare, conduci corabia cum vrei, dar nu o poți duce în port; pe un ocean adormit, dorm și pânzele. Dar ia să se pornească vânturile și să se înalte valurile. Chiar dacă corabia trosnește, puntea e spălată de valuri și catargul scârțâie sub greutatea pânzelor întinse, atunci se îndreaptă spre limanul dorit. Nicio floare nu este atât de azurie ca cea care înfloarește la poalele ghețarului. Nicio stea nu strălucește mai puternic decât cele care scânteiază pe cerul polar. Nicio apă nu are gust mai bun decât cea care izvorăște din nisipul deșertului și nicio credință nu este mai prețioasă decât cea care trăiește și triumfă în necazuri. Credința încercată aduce experiență. Poate că nu ți-ai fi văzut slăbiciunea dacă nu ar fi trebuit să treci prin râuri și poate că nu ai fi cunoscut niciodată puterea lui Dumnezeu dacă nu te-ar fi susținut în mijlocul valurilor. Credința crește în trăinicie, siguranță și intensitate atunci când este lovită de necazuri. Credința este prețioasă, iar încercarea este la fel de prețioasă. Să nu-i descurajăm, totuși, pe cei tineri în credință. Veți avea destule încercări, fără să le căutați; partea întreagă vă va fi măsurată la timpul cuvenit. Între timp, dacă nu puteți avea rezultatele unei lungi experiențe, mulțumiți lui Dumnezeu pentru harul pe care îl aveți. Lăudați-L pentru gradul de încredere sfântă la care ați ajuns deja. Umblați conform acestei reguli, și veți avea tot mai multe binecuvântări de la Dumnezeu, până când credința voastră va urca munții și va cuceri imposibilitățile.

(Din volumul *Dimineața și seara*, Charles H. Spurgeon, Editura Little Lamb, 2011, traducere Iulia Bodnari)

Poezie

Mintea ta

Mintea ta-i transcendentală
De-o valoare necuprinsă,
Dar partea fundamentală
Nu-i deloc, deloc cuprinsă
În socoteala ta mintală,
Ce-n Eden a fost învinsă...

Mintea ta depinde în sine
De Esența existenței
Care te-a creat pe tine.
Și tot spectrul frumuseții
Este aici și de-aici vine
Să-ți dea mugurii Esenței.

Îți predai întreaga minte
Minții din veci Creatoare
Și de aicea înainte
Devine conlucrătoare
Celor mai mărețe ținte
De viață dătătoare,

De splendoare și lumină
Din Lumina veșniciei
Ce din veci în veci culmină
Pe-un enorm al bucuriei
Ce deplin ți se destină
Să fii rodul Măreției!

Ioan Hapca
(Zaragoza)

„Mi-am dat seama că românii din Ungaria au o inteligență emoțională deosebită cauzată de schimbările istorice petrecute în prima parte a secolului XX”

Interviu cu lectorul dr. Szabó Zsolt, la încheierea mandatului de la Facultatea Pedagogică din Seghedin

— Se încheie o perioadă în viața Catedrei de Română de la Facultatea Pedagogică din Seghedin și în viața Dvs., ca lector de limba română la această catedră. Cu ce gânduri vă încheiați misiunea de profesor universitar în Ungaria?

— Într-adevăr se încheie o perioadă frumoasă din viața mea, trei ani în care am avut parte de multe experiențe inedite și totodată frumoase. Pentru mine, predarea în mediul universitar însemna ceva nou. În 2017, când m-am mutat la Seghedin, aveam 14 ani vechime în mediul preuniversitar, însă trecerea de la catedra unui liceu la catedra unei facultăți nu a fost dificilă, mai ales datorită doamnei Mihaela Bucin, care m-a ajutat foarte mult atât la început cât și pe durata celor trei ani petrecuți aici. Îi mulțumesc din suflet pe această cale, cu mențiunea că în astfel de momente cuvintele se dovedesc a fi sărace chiar și pentru un filolog. Gândurile, sau mai exact sentimentele, care mă încearcă acum, la final de mandat, sunt acelea pe care le avem în general atunci când ne despărțim de cineva drag. Deocamdată parcă nu-mi găsesc locul, au trecut prea repede cei trei ani, parcă „timpul nu mai avea răbdare”.

— Ați venit din România, dintr-o comunitate de maghiari într-o altă comunitate de minoritari, printre românii din Ungaria. Ce știați acum trei ani despre românii din această țară? Vi s-a schimbat părerea pe parcurs? Cum ne vedeți acum?

— Așa cum precizam în urmă cu trei ani, am venit aici dintr-o comunitate preponderent maghiară, din orașul Gheorgheni, situat la câțiva kilometri de Lacu Roșu. Nu cunoșteam pe nimeni în Seghedin, nu fusesem niciodată în orașul de pe Tisa, iar despre comunitatea românilor din Ungaria aveam puține informații. Mă documentasem înainte să plec spre Seghedin, astfel am aflat că în extremitatea vestică a României se află mici enclave române într-o masă maghiară, o comunitate aflată în proces de asimilare; am citit despre școlile și instituțiile românești din Ungaria însă aveam să aflu mult mai multe informații odată cu instalarea mea la Seghedin. Cu timpul, mi-am dat seama că românii din Ungaria au o inteligență emoțională deosebită cauzată de schimbările istorice petrecute în prima parte a secolului XX; așadar comunitatea românilor din Ungaria se aseamănă mult cu acea comunitate de maghiari din România în care trăiesc. Simțul umorului, generozitatea, hărnicia, ingeniozitatea sunt doar câteva caracteristici ale oamenilor pe care i-am cunoscut din comunitate, motiv pentru care pot spune fără nicio rețineră că-mi sunteți dragi.

— În cei trei ani petrecuți aici ați participat ca lector al Catedrei de română la diferite conferințe, programe culturale. De care vă amintiți cu cel mai mare drag?

— Am participat cam la toate conferințele și programele culturale la care am fost invitat sau pe care le-am organizat. Nu aș putea să ierarhizez, cu siguranță de fiecare îmi aduc aminte cu mare drag, deoarece am putut fi acolo și pentru că specificul activităților a fost întotdeauna altul. Pe de altă parte, întâlnirea cu oamenii din comunitate a fost întotdeauna un motiv de sărbătoare.

— Ați lucrat și la emisiunea radiofonică în limba română. Ați mai făcut radio până acum? V-a ajutat această experiență să-i cunoașteți mai bine pe românii din Ungaria?

— Am lucrat la emisiunea „O voce românească” pe tot parcursul celor trei ani de mandat. În primii doi ani am realizat două seriale: „Locuri și legende din România” și „Alfabet urban”, iar în al treilea an am redactat emisiuni, am prezentat știri și am realizat corespondențe. Pentru mine, radioul a fost ceva inedit, cei cinci ani petrecuți în televiziune mi-au fost de mare ajutor însă și sprijinul colegilor Iulia Kaupert, Adam Bauer, Tiberiu Boca și Ștefan Crâsta a contribuit substanțial la evoluția

mea radiofonică. Nu știu dacă i-am cunoscut mai bine pe românii din Ungaria prin intermediul activității mele în cadrul emisiunilor radio însă mă simțeam mai aproape de ei, mai ales că am primit multe mesaje încurajatoare, unele emoționante din partea ascultătorilor.

— Care vă este cea mai dragă amintire din anii petrecuți la Seghedin? Ce v-a întristat cât ați stat și ați activat aici?

— Anii petrecuți la Seghedin vor însemna întotdeauna amintiri frumoase. În cei trei ani nu am avut niciun motiv de întristare în ceea ce privește activitatea mea profesională, însă din punct de vedere personal nu mi-a fost ușor să fiu departe de familie și de cei dragi. Marea majoritate a amintirilor frumoase gravitează în jurul activităților pe care le-am desfășurat în cei trei ani de mandat. După ce le-am spus că din septembrie nu voi mai fi la Seghedin, am primit multe mesaje emoționante din partea studenților, am depănat amintiri, ne-am uitat la fotografii și ne-am promis că vom ține legătura. Nu aș putea numi o amintire dragă pentru că toate-mi sunt dragi.

— Ce veți face din septembrie? Unde veți continua?

— Din septembrie îmi voi continua activitatea de profesor de Limba și literatura română la Colegiul Tehnic Batthyány Ignác din Gheorgheni.

— Am lăsat la sfârșit o întrebare, care poate o să vă emoționeze. Ați scris în ultimii ani seriale de articole, dedicate în primul rând elevilor de la liceul românesc și studenților de la catedrele de română și publicate în Foaia românească. Deunăzi, o mamă care are încă fetița la școala generală mi-a zis că și-a adunat toate acele articole și le-a pus într-un dosar, pentru ca să le aibă la îndemână când fetița ei va ajunge în pragul bacalaureatului. Există o satisfacție mai mare a activității unui profesor?

— Săptămânalul „Foaia românească” va rămâne pentru mine o publicație de suflet, care m-a ajutat să-mi ating o mare parte din obiectivele pe care le are fiecare lector de limba română și anume promovarea culturii române. Într-adevăr este emoționant să primim (pentru că am lucrat în echipă) astfel de semnale pozitive și, nu, nu există o satisfacție mai mare a activității unui profesor decât aceasta da a-i fi prețuită munca. Ajunși la finalul interviului, dacă îmi permiteți, vreau să le adresez un mare MULȚUMESC tuturor celor pe care i-am cunoscut, m-au susținut, m-au ajutat, celor alături de care am colaborat și mi-au oferit încredere pe durata celor trei ani petrecuți la Seghedin.

E. Șimon

10 exerciții de dicție în limba română

O dicție cât mai bună îți va fi de folos în multe situații. Când ai de susținut un examen, când ții o prezentare sau când vei ajunge să mergi la un interviu pentru un loc de muncă. Următoarele exerciții, unele de-a dreptul grele, te vor ajuta să exersezi pentru a avea o dicție impecabilă.

1. Rotunjiri rudimentare,
Rupicapre rotunjoare,
Rocade romaniere,
Răscruci rizerifere,
Au răspuns prin răspicare,
Cu o frază din răzoare,
Rezultate-nregistrate
Prin răstiri răscrăcănate.

2. Un cocostarc s-a dus la descocostârcărie,
Unde se descocostârcăreau și alți cocostârci nedescocostârcăriți,
Ca să se descocostârcărească de cocostârcăria lui.

3. Abageria uiuiu abandonează anevoie asemanarea izomorfiei
cu ălălalt alcoolat prin alegorie care indescifrează printr-o im-
petuozitate indescritibilă o încorporare elipsoidală.

4. Am șapte lănticele pânticele chistovănticele, nici o lăntică
panțicp chistovantică nu se poate lăntici panțici chistovăntici
fără cealaltă lăntică pântică chistovantică!!

5. Rege Pa-ra-ga-ra-fa-ra-mus, când te vei de-zo-ri-gi-na-li-za?
Mă voi dezoriginaliza când cel mai original dintre originali se va
dezoriginaliza. Dar, cum cel mai original dintre originali nu se va
dezoriginaliza, nici regele Paragarafamus nu se va dezoriginaliza.

6. Un moș cu un coș,
În coș – un cocoș.
Moșul cu coșul,
Coșul cu cocoșul.

7. Ceea ce cerea celebrul Cicero gemând geniilor degenerate. N-au
acceptat-o Cezar și ceata ingenioșilor cetățeni certați cu cerințele
cercurilor centrale.

8. Am șapte lopeți late
Și peste aste șapte lopeți late
Am încă alte șapte lopeți late.

9. Arhiepiscopul Constantinopolului vrea să se de-zar-hi-e-pi-sco-
po-con-stan-ti-no-po-li-ze-ze.

10. Capra calcă piatra.
Piatra crapă-n patru.
Crăpa-i-ar capul caprei,
cum a crăpat piatra-n patru.

Pescarul supărat

Era zi de târg într-un mic orășel. Cărute și animale soseau din toate colțurile țării. Nu aveai loc să arunci un ac de negustori, comercianți, fermieri, crescători de animale, nobili și clowni. Chiar și regele în persoană era așteptat.

Într-un staul, tocmai se născuse un mânz. Dar imediat ce a putut să stea în picioare, a rupt-o la fugă din cauza zgomotului și agitației din jur și s-a ascuns între doi boi care erau înhămați la plug.

Stăpânul mânzului și-a dorit animalul înapoi, însă proprietarul celor doi boi îi spuse: Mânzul este al meu, pentru că el a fost cel care a ales unde vrea să meargă.

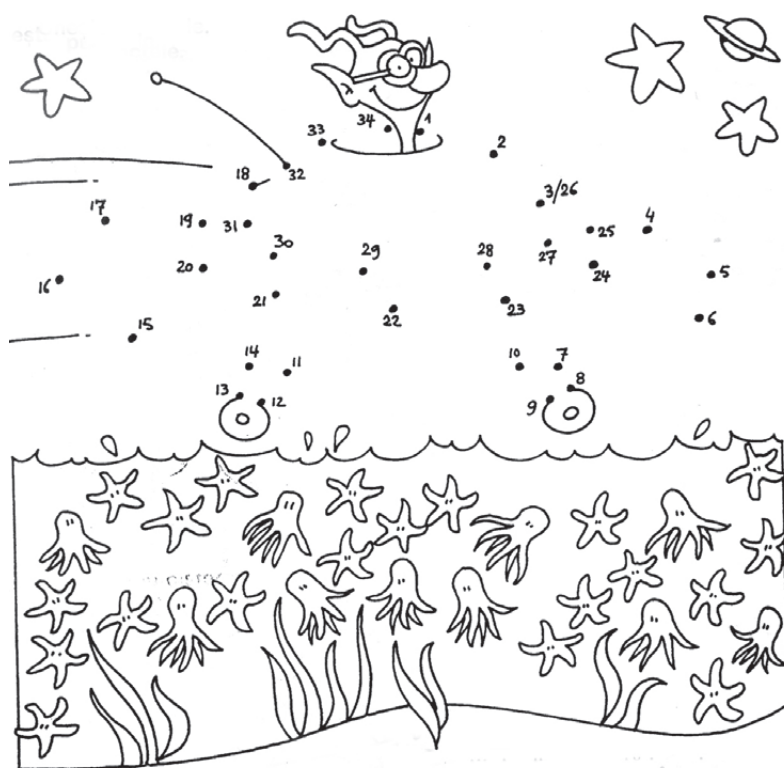
Cei doi au încins o ceartă și disputa lor a ajuns până la urechile regelui. Regele a decis ca mânzul să rămână acolo unde este, pentru că boii au devenit părinții lui din moment ce puiul de cal i-a ales pe ei.

A doua zi, când regele era pe jos, pe lângă trăsura în care circula, a dat peste primul stăpân al mânzului care stătea în mijlocul străzii cu o undiță de prins pește. Bărbatul își aruncase undița în mijlocul străzii și aștepta, asemenea unui pescar care așteaptă pe malul bălții să se prindă peștele, spre amuzamentul celor din jur.

– Nu pot să cred ce vād. Ce faci aici, omule?, îl întreba regele.

– Pescuiesc, Majestatea Ta!, a răspuns acesta. Dacă doi boi pot fi părinții unui mânz, atunci eu de ce nu aș fi în stare să prind pește în mijlocul străzii?

Unește punctele

**Numără caracatițele din această imagine.
Adună la acest număr, stelele de mare.**

Primăria Julei încurajează elevii talentați

Foto: Gyulai Hírlap

Conducerea orașului Jula îi premiază la finalul fiecărui an școlar pe acei elevi de la școlile generale și liceele din oraș, care au rezultate excelente la învățătură sau în alte domenii.

„Avem foarte multe de făcut pentru ca să îi reținem aici, în orașul nostru pe tinerii talentați. Interesul nostru este ca aceștia, după anii de studii superioare, să se întoarcă acasă și aici să-și fructifice rezultatul studiilor lor, aici să contribuie la dezvoltarea economiei, la prosperitatea localității. Nu stăm prea rău cu crearea acestor condiții, dar mai avem foarte multe de făcut. Este o chestiune de suflet pentru noi, ca munca și talentul celor mai buni elevi să fie recunoscută și apreciată în public”, a spus primarul Görgényi Ernő.

De la Școala Generală „Nicolae Bălcescu” au fost distinși elevii:

Cristina Juhász, clasa a 8-a (profesor pregătitor: *Maria Sucigan*), *Péter Pál Puskás*, clasa a 7-a B (profesor pregătitor: *Temesváriné Ferenczi Ágnes*), *Eszter Lilien Galea*, *Norbert Makovej*, *István Szilveszter Peres*, *Kata Rozália Seres*, *Hunor Szabó*, elevi în clasa a 7-a (profesor pregătitor: *Eva Gurzău Cserhâti*), *Ida Avramucz*, *Sebestyén Szántó*, elevi în clasa a 3-a B (profesor pregătitor: *Szántóné Borbély Angéla*).

De la Liceul „Nicolae Bălcescu” au primit premii următorii elevi: *Benjámín András Dávid*, clasa a 12-a A (profesor pregătitor: *Corina Olaru*), *Daniella Stella Sztrein*, clasa a 12-a A (profesor pregătitor: *Stella Nicula Machhour*), *Sándor Simon Fekete*, clasa a 9-a A (profesor pregătitor: *Marta Selejan Bordaș*), *Virág Brigitta Sztrein*, clasa a 10-a A (profesor pregătitor: *Marta Selejan Bordaș*). **E.Ș.**

Legenda macului

Legenda populară românească spune că odată, demult, o mamă văduvă și sărmană avea și ea pe sufletul ei un odor de fecior, la care se uita ca la lumina ochilor. Că era bun și cuminte și asculta de vorba maică-si, ca de sfânta Evanghelie. Într-o zi, neavând biata femeie de nici unele la casa ei și neștiind ce să-i dea băiatului de mâncare, a scos un ștergar, de-l avusese dar de la maică-sa pe când se măritase, și dându-i-l împăturit frumos băiatului, îl trimise taman în alt sat, la un neam al ei, ca să-i dea pe el un căuș de mălai și un boț de brânză.

Dar bordeiul văduvei era la marginea satului și ca să treacă în satul celălalt, trebuia să taie o pădure mare și întunecoasă, apoi o câmpie și după aceea, un deal și-o vale, pustie nevoie mare. I se strângea inima femeii de grijă, când socotea că-i atâta cale lungă pentru biet fecioru-său, care de sărăcie și nemâncare, de abia se ținea pe picioarele-i șubrede, dar ce era să facă? Își făcu o cruce, îl puse și pe copil să se închine, să zică un „Doamne ajută” și-l porni la drum.

Pornise băiatul cam când era soarele de două suliți pe cer și acu, acu sta să-nseraze și bietul copil nu mai venea. Biata maică-sa făcea ce făcea, ieșea în prag, pune mâna streășină la ochi și cerceta zarea. De fecior nici gând. Dacă văzu ea că asfințește soarele și nici țipenie de vietate nu se zărește cât cuprinzi cu ochiul, își trase ștergarul bine

pe cap, înțepeni ușa bordeiului și, mai moartă decât vie, porni să afle de urma fecioru-său. Merse ea mai întâi mai domol, trecu pădurea și ieși pe câmpie.

Din vreme în vreme, își striga feciorul pe nume, doar, doar i-o răspunde, dar pădurea tăcea ca mormântul. O cuprinse atunci o frică de moarte și o luă la fugă peste câmpul plin de mărăcini și unde pune piciorul, tot în mărăcini se înfunda și-l scotea plin de sânge. Dar ea nu simțea nimic, că în sufletul ei nu era decât dorul de copilul-i răătăcit ori, ferește Doamne, mâncat de fiarele sălbatice din pădure.

Și alerga sărmana într-un suflet și la tot pasul picura sângele din tălpile-i împunse de spini și unde cădea picătura de sânge, răsărea o floare mare și roșie, până ce se umplu câmpia toată

de asemenea flori.

Taman când răcnea ea mai amar: „Ionică, Ionică”, numai ce auzi, de dincolo de deal, un glas slab de copil venit ca de la mare depărtare, care îngâna: „mamă, mamă”.

Femeia nu mai simți nici urcușul greu al dealului, nici valea abruptă și într-o clipită fu lângă copil, unde căzu grămadă. După ce-și mai veni în fire, își luă feciorul în brațe și porni cu el înapoi acasă. Dar când să treacă peste câmpie, ce să vezi? Numai flori roșii, încotro vedeai cu ochii. De atunci se zice că ar fi macii pe pământ.

„Cred că am fost o învățătoare după cum au dorit îndrumătorii mei...”

A fi învățătoare înseamnă nu doar a-i introduce pe copilașii mici în lumea scrisului și a cititului, ci înseamnă mai presus de toate a-i iubi și a-i înțelege, ne-a mărturisit învățătoarea **Maria Condoros Petrușan** din Micherechi, după 30 de ani petrecuți în mijlocul copiilor de la școala românească din Micherechi. După trei decenii de predare, învățătoarea a schimbat catedra pe un post la biblioteca satului, în lumea cărților și a poveștilor, unde așteaptă cu multă dăruire atât copilașii cât și vârstnicii iubitori de carte. În ultimele luni, Maria Petrușan nu a stat izolată în biblioteca plină de cărți

și volume noi să aștepte cititorii, ci în perioada restricțiilor de pandemie a inventat biblioteca ambulantă și s-a deplasat ea cu cărți la cititori acasă. Odată cu încheierea acestui an școlar, Maria Petrușan a împlinit 40 de ani de activitate în folosul satului său natal, ca pedagog și bibliotecară, profesii despre care ne vorbește cu mult drag în rândurile ce urmează. Pentru eforturile sale a fost felicitată alături de alte cadre didactice de către primarul localității, **Margareta Tat**, la serbarea organizată anul acesta de către primărie, cu ocazia Zilei Pedagogului.

– M-am născut în 4 aprilie 1959, la Micherechi, unde am făcut școala primară, iar în 1977 mi-am terminat studiile medii la Liceul românesc „Nicoale Bălcescu” din Jula. După terminarea liceului am dat admiterea la Institutul Pedagogic din Dobrițan, unde apoi mi-am făcut studiile superioare, iar în anul 1980 am terminat facultatea și în acea vară am început practica de pedagog la Micherechi.

– Ce a însemnat să fiți pedagog în satul dumneavoastră natal, să predați la o școală românească?

– Pentru mine acest lucru a însemnat ceva ce nu pot să exprim în cuvinte, mai bine aș putea cu inima. Am fost foarte bucurasă că am început practica de pedagog în școala generală în care am învățat și în care m-am format ca om. Aici mi-au fost colegi acei învățători și profesori, care m-au învățat pe mine. Învățătorul Gheorghe Dulău și învățătoarea Maria Martin sunt cei care m-au determinat să devin învățătoare, ei au fost exemplele mele tot timpul. Mult m-am gândit la acest lucru... Anul acesta a fost organizată, la Micherechi, Ziua Pedagogilor și pe invitația primită era un motto în care scria: „...să nu uiți, ești model”. Da, pentru mine, doamna Martin și domnul Dulău au fost modelele mele. Acești doi oameni minunați s-au făcut iubii, respectați și ascultați în trecut, când nu au existat nu știu ce metode... Știu totuși ce metode au folosit, metoda dragostei față de elevii lor. În clasele 1–4, când se pun bazele învățaturii trebuie să ajungi prima dată la inima copilului, acesta este secretul, pentru ca acel vârstnic tânăr să înceapă să iubească cartea și să iubească școala. Sunt mândră că am avut așa doi îndrumători minunați, și cred că am fost o învățătoare și om cum ei și-au dorit să devin. Treizeci de ani am fost învățătoare în școala din Micherechi, instituție în care m-am simțit foarte bine, am avut colegi minunați și am încercat să le urmez exemplul învățătorilor mei dragi. Am învățat mai multe generații de copii din sat. Pentru mine a fi învățător a însemnat viața mea. Am trăit în viața școlară clipe foarte minunate, iar acele clipe în care i-am ajutat pe elevii mei sunt amintirile de care sunt foarte mândră acum.

– După ce ați ajuns la bibliotecă, știu că nu ați renunțat total la copii, pentru că de fiecare dată când am avut ocazia să intru aici, în biblioteca de la Micherechi, întotdeauna aveți ceva de făcut cu copiii. Ori îi pregăteți pentru un concurs, ori ați ținut diferite cercuri. Au trecut totuși zece ani de când sunteți bibliotecara satului. Cum au trecut acești zece ani?

– Când am făcut la facultate cea de-a doua specializare, cea de bibliotecar, am ales-o din simplul motiv că iubeam foarte mult cărțile, citeam foarte mult. Însă nu am știut atunci ce îmi rezervă viața. Vedeti, nimic nu este întâmplător. Pentru mine, cărțile au fost tot timpul un aer curat, o relaxare sufletească. Tare mult am citit. În copilărie citeam foarte mult seara la lampă, chiar dacă părinții de multe ori mă certau că se consuma mult ulei. Nu mai știam ce

să fac, să ajung la o mică lumânare, să pot citi. Dar atunci am înțeles cu adevărat de ce am ales specializarea de bibliotecară, când după 30 de ani de catedră am ajuns bibliotecară, am știut atunci că Bunul Dumnezeu a pregătit pentru mine acest loc.

Treizeci de ani de predare mie mi-a fost de-ajuns, pentru că au început să apară pe parcurs tot felul de noi metode în școală pe care nu am putut să le accept. Nu este vorba despre școala din Micherechi, ci în general. Cu metodele acestea noi, în care materia este mai importantă decât elevul, eu nu am putut fi de acord. Nu mi-a fost ușor să iau decizia de a fi bibliotecară, pentru că în prima zi după ce am ajuns la bibliotecă am simțit că acolo este sfârșitul lumii pentru mine. Am plâns o lună de zile, dar cu timpul mi-a trecut necazul, pentru că elevii mei au venit după mine. Foarte mulți au venit să împrumute cărți, au venit să-i ajut, sau pur și simplu au venit să vorbească cu mine. Am avut noroc că relația mea cu elevii a rămas vie și la bibliotecă. În urmă cu zece ani, nu erau copiii încă așa de acaparați de internet și organizam pentru ei în fiecare zi

câte ceva. Aveam un orar săptămânal cu zile în care aveam cerc de ortografie, de limba română, de povești, etc. Erau perioade când veneau mulți copii la cercuri, dar din an în an numărul a scăzut, și nu pentru că nu îi lăsam pedagogii să vină la cercuri, sau că nu doreau ei, ci pentru că au un orar aglomerat la școală, sunt foarte solicitați elevii din ziua de azi. Problema este că elevii de azi nu mai au timp să fie copii, și-au pierdut copilăria. ➔

Maria Condoros Petrușan

„Cred că am fost o învățătoare după cum au dorit îndrumătorii mei...”

– Mai sunt curioși copiii să vină să le citești povești?

– Tot mai puțini copii au nevoie de povești și mulți părinți se luptă pentru a-i atrage de la calculator și de la lumea virtuală. Cred că ar fi interesați câțiva. Să știți că, în perioada restricțiilor de pandemie, când am stat aici în bibliotecă singură, m-am gândit că ceva trebuie făcut pentru tineri. Atât părinții, cât și profesorii și noi bibliotecarii avem o mare responsabilitate pentru a-i face pe copii să iubească din nou cartea. Acolo unde pedagogul le însuflă dragostea pentru carte, acei copii vin la bibliotecă mai des, trebuie doar să fim atenți la acest aspect.

– În timpul pandemiei ați înființat o bibliotecă ambulantă. De unde a venit ideea acestei inițiative?

– Am cititori adulți foarte activi, dar printre ei se numără și foarte mulți vârstnici. Pentru a nu-i pierde, m-am consultat cu primărița Margareta Tat, dacă este de acord cu mine să fac anunț pe Facebook despre biblioteca ambulantă, să le duc la domiciliu cărți cititorilor. Această inițiativă a fost de succes, pentru că așa mare bucurie le-am făcut cititorilor bătrâni, singuri și bolnavi, încât și pe viitor o să continui să-i ajut. Una dintre cititoare așa de mult s-a bucurat, că în trei săptămâni a citit nouă volume. Pe lângă faptul că le fac bucuria de a le duce acasă cărțile cerute, mai stau cu ei de vorbă, îi ascult, iar acest lucru pentru ei, mai ales pentru cei singuri, este foarte important, iar eu mă simt bine că-i pot ajuta, chiar și cu o vorbă bună.

– După patru decenii de activitate în folosul acestei localități, se apropie și vremea de pensionare. Cum așteptați acea perioadă?

– Dacă nu voi mai lucra, o să mă retrag în pensie cu lacrimi în ochi. Am făcut până acum ceea ce mi-a fost drag. Am amintiri foarte frumoase. Tăticul meu mi-a zis odată că, la bătrânețe, când zilele și nopțile trec mai greu, iar amintirile frumoase sunt mai multe decât cele negative, atunci să nu uit că sunt un om norocos. Și chiar așa este, pot să spun că sunt norocoasă, pentru că am avut elevi și colegi minunați, sunt fericită că mi-am ajuns scopul vieții. Dacă Dumnezeu mă ajută și o să am nepoți o să le ofer și lor ceea ce le-am dăruit multor copii pe care i-am învățat.

A.B.

Curiozități din cărți și ziare de altădată

Un licean de la Seghedin mort pe front, la 18 ani

Românii din Banat au intrat în Primul Război Mondial cu doi ani înaintea românilor din vechiul regat. Ei erau înrolați în armata Austro-Ungară. Unul din fronturile pe care au luptat Regimentele de infanterie 46 din Szeged, 43 din Caransebeș și 61 din Timișoara, a fost cel din Italia. Regimentul 61 infanterie făcea parte din Corpul 7 al Armatei Austro-Ungare, fiind alcătuit în bună parte din soldați români. Printre victimele crâncenelor lupte de la Doberdo, Italia, se numără și tânărul Ioan, fiul familiei Toma și Persida Ghintean, din Cerna (un sat în comuna Liebling din județul Timiș). Ioan Ghintean a fost chemat la război pe când era elev de liceu la Seghedin. Despre drama familiei Ghintean am citit în Calendarul românului pe 1918, apărut la Caransebeș.

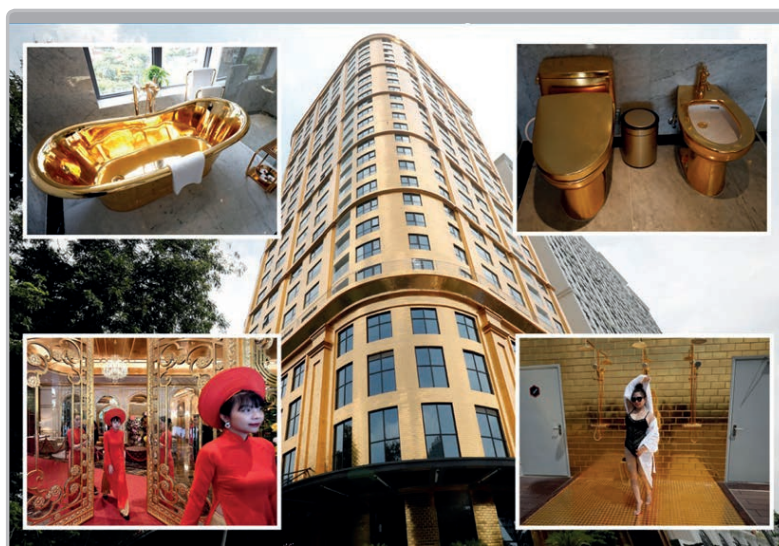
Tânărul Ioan s'a născut în 18 Octombrie 1897. A cercetat școala elementară aci în locul natal Cerna, apoi în Végvár. După ce a terminat școala elementară, părinții, dorind ca fiul lor, unic să-și câștige cunoștințe și cultură mai înaltă, l-au dat în gimnaziul de stat din Timișoara, de unde a trecut la cel din Segedin. Aci, în Segedin, fiind în clasa a cincea, l-a ajuns în 1915 chemarea la oaste, și a fost asetat în Ianuarie 1915, având patria lipsă și de brațul său tânăr. Înrolat fiind în regimentul de infanterie Nr. 61, a ajuns pe câmpul de luptă italian, unde au decurs luptele cele mai grele și groaznice. Dumnezeu a lăsat ca aci, în aceste lupte mari, să i-se curme firul tinerei vieți, chiar când a fost numit sergent. La Doberdo, acest moloh nesațios, numit de soldați și „iad” pentru groaznicele lupte date acolo, care a înghițit nenumerate vieți, l-a ajuns în 30 Iunie 1915 un șrapnel, care l-a răpus.

Bieții părinți au fost încunoscințați din partea părintelui Ioan Gheția, preotul militar al regimentului, despre marea pierdere ce i-a ajuns, despre moartea vitească a fiului lor, de care au legat multe speranțe, în dorul lor de a-l crește pentru de a deveni un decor, mândrie a familiei lor, un fiu folositor al bisericii și națiunii și un vrednic membru al societății.

S-a deschis primul hotel din lume plăcat cu aur

În ciuda pandemiei de coronavirus și a lipsei acute de turiști, în Vietnam s-a deschis primul hotel din lume plăcat cu aur. Aici, oaspeții au ocazia să-și savureze cafeaua de dimineață dintr-o ceașcă din aur și să se îmbăieze într-o cadă plăcată cu prețiosul metal.

În Hanoi, capitala Vietnamului, primul hotel din lume plăcat cu o tonă de aur și-a deschis porțile. Se numește „Dolce Hanoi Golden Lake”, iar pentru construcția acestuia s-au cheltuit nu mai puțin de 200 de milioane de dolari. Hotelul are pereți exteriori, lifturi, camere, podele, căzi de baie, WC-uri, dușuri, toate plăcate cu aur. „Este un hotel unic în lume”, a spus Nguyen Huu Duong, directorul Hoa Binh Group, care deține clădirea. O cameră costă de la 250 de dolari pe noapte, iar un apartament cu 2 camere ajunge la 1000 de dolari pe noapte. Deși este scump pentru cetățenii vietnamezi obișnuiți, nu este un efort financiar extraordinar pentru localnicii înstăriți care își doresc să intre, fie și pentru câteva nopți, în pielea unor lideri înstăriți, precum președintele american Donald Trump, celebru și pentru dragostea lui pentru opulență, potrivit nst.com.

Integramă

TENTE

Concurență Oaspeți	Sânguincioși A grăbi	Chemarea mamei Însoteste fulgerul	Omogenă Vreme	Pomi fructiferi Îmbujorați
Corpolent Darnici				
Sârme subțiri În abis!			Umplut Corduri	
	Hoți (reg.) Programe		A se ivi Veche monedă	
Mulură de coloană Mărișoară		Clari Scripcari		Iviri
				Isteț
Cățal De-ale casei		Strut din Australia Sexual		La sapă! Fibroși
			În lagăr! Fâșie de blană	
	Perioade geologice Pus la greu		Văzduh (fig.) Bun la tenis	
		Rituri Măsuri ăgrare		
Izvoarele Dunării! Catifelat				Cupă!
			A încheia	
Capitala Franței Ulei de ricin				Usturoi (reg.)

Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

Glume

Doi copii la grădiniță se ceartă:

- Tatăl meu e mai puternic decât al tău!
- Nu e adevărat, al meu e mai puternic!
- Mama mea e mai bună decât a ta!
- ... așa zice și tatăl meu!

Întrebare:

- Există medici care nu iau șpagă de la pacient?

Răspuns:

- Desigur, medicul legist!

Într-o zi, merge badea Gheorghe la crâșma din sat și cere două pahare de țuică. Barmanul îl întreabă de ce două. La care Gheorghe îi răspunde că are un prieten care a plecat în război și l-a rugat să bea câte un pahar și pentru el. După o lună vine Gheorghe și cere numai un pahar de țuică, la care barmanul speriat îl întreabă:

- Dar ce s-a întâmplat? A murit prietenul dumitale?

- Nu a murit, dar eu m-am lăsat de băut!

Un șofer, gonind cu viteză pe șosea, este oprit de un polițist care vrea să-l amendeze.

- Arde-l! strigă femeia de lângă șofer. De un ceas îl trag de mână.

- Cine sunteți dumneavoastră?

- Cum cine? Soția!

- Bine, domnule, mergi liniștit. Pedepsa e lângă dumneata!

Un jurnalist întreabă directorul unei case de nebuni care este testul care se efectuează pentru a externa un bolnav.

- Umplem cada cu apă, punem alături o lingură și o cană. Și îi propunem bolnavului să golească cada.

Jurnalistul spune zâmbind:

- Orice om normal ar lua cana...

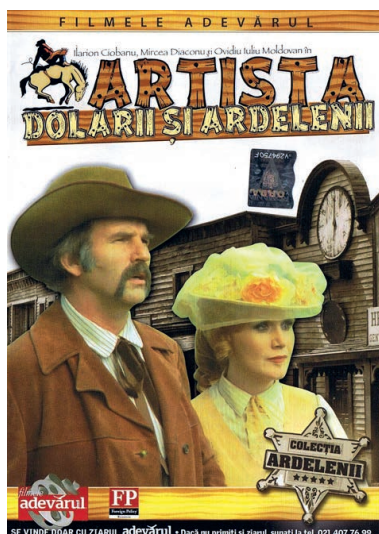
- Nu, orice om normal ar scoate dopul de la cadă! Dorii pat lângă geam sau lângă ușă?

Dezlegarea integramei din numărul anterior

SĂGEȚI: P; L; Z; R; L; DEBILITATE; RAPACE; EC; MINA; EMULI; MANA; ARET; MAT; CATIMI; T; MARO; AN; TENIS; RATA; I; ELAN; MI; RACI; ARACI; VETERAN; N; RASAT; PETE; TAR; FATAL; MAROTE; APA; RESPECTAT

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Film

Artista, dolarii
și ardeleniiSâmbătă, 11 iulie,
ora 20.10
TVR1

„Artista, dolarii și ardelenii” este un film românesc din 1980, regizat de Mircea Veroiu. El este cel de-al doilea film dintr-o trilogie western „Ardelenii”, care mai cuprinde „Profetul, aurul și ardelenii” (1978) și „Pruncul, petrolul și ardelenii” (1981).

În acest film, cei trei frați Brad originari din Poplaca își continuă aventurile pe pământ american. Traian Brad, fratele cel mai mare, se îndrăgostește de o actriță și vrea să o ia de nevastă, fără să știe că aceasta face parte dintr-o bandă de hoți care jefuiesc trenurile cu care erau transportați bani.

Într-un articol din 1980, publicat în Magazinul estival „Cinema”, Eva Sîrbu considera că filmul îl are în centrul său pe Ilarion Ciobanu, pe umerii căruia se sprijină întreaga piesă. Ea laudă talentul și interpretarea actorului: *Concentrarea este semnul sub care respiră și talentul lui Ilarion Ciobanu. De astădată o concentrare în acord cu gestică și replica. Un concentrat de concentrare, ca să zic așa, pe care actorul l-a dăruit de fiecare dată un pic altfel, fiecăruia din personajele sale, deci și bachelui Traian din „Artista, dolarii și ardelenii”. Nici cea mai hazlie situație nu poate dilua soluția suprasaturată de sens pe care o poartă în toată ființa sa bacele, în ciuda, cu totul în ciuda notei de pitoresc. Ilarion Ciobanu are harul rar să transforme dintr-o privire pitorescul în adevăr și gluma în serios, în gravitate, o gravitate masivă, statuară...*

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

13 IULIE (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

14 IULIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Eu aleg România: Ascultă-ți muzica! 100 de melodii ale românilor 17.00: Știri, date meteo 17.15: Eu aleg România – 100 de melodii ale românilor 17.30: Femei celebre – Marieta Gavra 17.45: Legende Banatului 17.55: Încheiere

15 IULIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

16 IULIE (Anca Becan)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

17 IULIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Galeria interpreților de muzică populară / Radio România 17.55: Încheiere

18 IULIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.30: Clubul suporterilor (reluare) 17.00: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Daniela Băcilă / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

19 IULIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă ecumenică 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

LOGOPEDIE s. f. Ramură a pedagogiei speciale care studiază, tratează și corectează defectele de pronunțare și de emisie vocală (mai ales la copii). – Din fr. *logopédie*.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 15 iulie, Duna TV, ora 7.15

miercuri, 15 iulie, Duna World, ora 13.50

Adunând valorile tradiționale ale maghiarilor din Transilvania, folcloriștii maghiari au constatat că muzica populară și dansurile maghiarilor s-au dezvoltat alături de tradițiile românești și ar fi foarte greu să fie analizate separat. Cercetările specialiștilor au descoperit urmele incontestabile ale conviețuirii, muzica și dansul popular prezentând multe asemănări, dar și unele elemente specifice ale românilor sau maghiarilor. Multe ansambluri folclorice din Ungaria pun în scenă și astăzi nu numai dansuri maghiare din Transilvania, ci și coregrafii românești. Una dintre acestea este și Echipa Folclorică „Pakulár” din Seghedin. La programul aniversar din aprilie 2019, au oferit publicului un amplu spectacol, în care au inclus și trei coregrafii românești din Transilvania. Realizator: Tiberiu Boca

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Gheorghe Cozma

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: szeged@icr.ro

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

Podul cu Lanțuri – o capodoperă tehnică în trecut și motiv de dispută în zilele noastre

De câteva săptămâni, partidele politice și presa din Ungaria aproape zilnic abordează problema renovării celui mai vechi pod permanent peste Dunăre, care leagă Buda de Pesta, Podul cu Lanțuri, sau cu numele lui oficial: Podul Széchenyi. Primăria Capitalei Budapesta, în colaborare cu Guvernul Ungariei, în cadrul unui proiect complex plănuiește restaurarea Podului cu Lanțuri, a Tunelului din Dealul Cetății și a piețelor din această zonă. Disputele dintre Guvern și Primăria Capitalei fac ca acest pod și povestea lui să fie subiect de dezbatere în mai multe forumuri politice din țară, în acest fel tot mai mulți află istoria adevărată – una europeană și nu exclusiv maghiară – a podului inaugurat acum 170 de ani.

În vremea când s-a construit, între 1839 (anul proiectării) și 20 noiembrie 1849 (data inaugurării), și încă multe decenii după aceea, Podul cu Lanțuri din Budapesta a fost considerat o capodoperă tehnică, dar și un simbol al participării generale la obligațiile publice, deoarece timp de 87 de ani, până la începutul celui de-al Doilea Război Mondial, toți cei care treceau acest pod erau obligați să plătească taxă de pod.

Conducerea Primăriei Capitalei solicită guvernului ajutor pentru renovarea Podului cu Lanțuri încă din anul 2002. Din 2011 însă nu s-au întâmplat multe, doar planuri peste planuri, iar costurile acestor lucrări cresc în continuu. Unii politicieni au propus să se renunțe la focul de artificii de la 20 august, iar banii să fie reținuți pentru lucrările de renovare, iar alții, cum ar fi unul dintre foștii președinți ai Academiei Maghiare, propune să se facă chetă între cetățenii țării, pentru ca oricine să-și poată cumpăra „bilet de cărămidă” (téglaegy), așa cum s-ar fi făcut și acum 170 de ani. Numai că podul visat de Széchenyi István nu s-a realizat din contribuții publice, ci din banii unor bancheri și oameni înstăriți ai acelor vremuri.

Meritul incontestabil al contelui Széchenyi a fost că ceea ce și-a propus a dus până la capăt. Ideea construirii unui pod peste Dunăre a fost una mai veche, dar toți au renunțat când au văzut ce investiție mare va fi, care nu se poate realiza fără cei mai buni specialiști în domeniu. În anul 1832 s-a înființat Asociația Podului (Hídegylet), care a avut ca misiune pregătirea

economică și politică a realizării primului pod, precum și convingerea populației despre utilitatea acestuia. În această asociație au fost invitați să ia parte cei mai însemnați contribuabili ai orașului și așa ajuns să joace un rol important unul dintre cei mai bogați oameni ai Pestei, Anastasie Derra, descendent al unei familii macedoromâne cu origini în Moscopole, comerciant cu pânze din Grecia, și ginerele acestuia, macedoromânul Gheorghe Sina, bancher în Viena, care își avea rădăcinile tot în Moscopole. Acesta din urmă a fost fondatorul Societății pe Acțiuni „Podul cu Lanțuri”, președinte fiind Eduard Steinlein, trimisul regelui Bavariei, iar vicepreședinte a devenit Széchenyi István.

Contele Széchenyi a avut acțiuni doar în valoare de 3% în această societate pe acțiuni, iar Gheorghe Sina a acoperit 2/3 din costurile construcției podului. Partea de o treime a fost finanțată de vienezii Solomon Rotschild și de Samuel Wodianer.

Toți românii care trec azi prin Budapesta și vizitează sau traversează Podul cu Lanțuri ar trebui să știe cine a fost principalul finanțator al acestei investiții uriașe, al cărui nume (pe ungurește: Sina György) și stemă nobiliară se găsește pe unul dintre pilonii podului.

E.S.

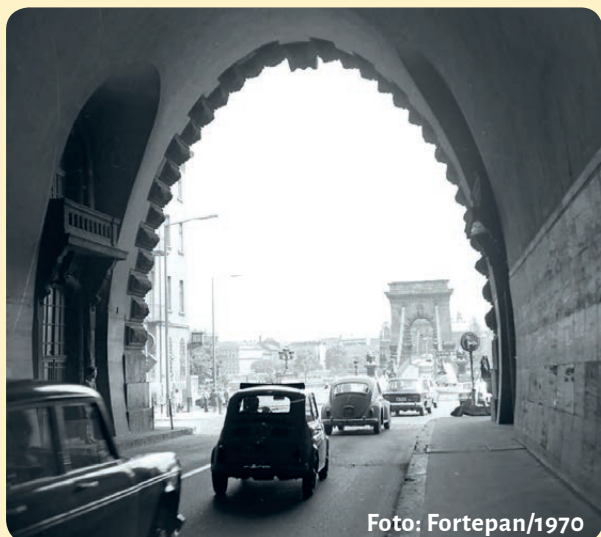

Foto: Fortepan/1970

Bancherul
Gheorghe Sina,
directorul Băncii
Naționale a Austriei,
consulul general
al Greciei la Viena

**FOAIA
românească**

10 iulie
2020

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2020: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancelaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).